

Z Národního shromáždění.

Dnem 21. února bylo ukončeno podzimní zasedání Národního shromáždění v III. volebním období. Předvánoční i povánoční činnost obou sněmoven Národního shromáždění byla věnována především problému hospodářské krise a přijata byla řada opatření, čelících k zmírnění této krise. Před vánocemi přijat byl zákon o mimořádném úvěru 150 milionů Kč na zmírnění následků hospodářské krise (zákon čís. 190/1950). Z tohoto fondu má se dostat podpory nejen některým výrobním odvětvím, která potřebují veřejné podpory, aby přežila dobu hospodářského poklesu, nýbrž především hospodářsky slabým sociálními třídami a organizacím, ocitnuvším se v těžké krizi následkem tohoto hospodářského poklesu. Má býti pamatováno z tohoto fondu i na naše příslušníky v cizině, kteří tam vlivem hospodářské krise ztrácejí existenci. Z fondu 150 mil. Kč bylo prozatím povoleno: 4 mil. Kč na vánoční příspěvek osobám, zúčastněným státní stravovací akce, 4 mil. Kč jako doplněk na stravovací akci pro měsíc leden: po 12 milionech Kč jako doplnění státní stravovací akce v měsících únoru a březnu 1951, 4 a půl mil. Kč pro stravovací akci v Praze, 1 mil. Kč pro stravovací akci v Brně, 1 mil. Kč na mléčnou akci pro měsíc březen a 5 mil. Kč bylo povoleno na zálohách fondům pro podporu v nezaměstnanosti u odborových organizací, pokud tyto fondy octlý se následkem dlouhotrvající nezaměstnanosti ve finanční tísní. Vedle toho bude asi nutno hradit z uvedeného fondu náklady, povolené ministerstvem sociální péče na nouzové práce, podnikané veřejnými stavebníky za účelem zmírnění nezaměstnanosti. Je to celkem 12 mil. Kč v roce 1950 a do konce února 1951 další 25 mil. Kč.

Dne 5. února přednesl ministerský předseda vládní prohlášení o hospodářské krizi. V tomto prohlášení bylo zdůrazněno, že vláda obrátí veškeré úsilí k zmírnění hospodářské krise. Bylo řečeno, že vláda přikročí k soustavné investiční politice, aby opatřena byla práce nezaměstnaným. Při té příležitosti upozornil předseda vlády, že sám rozpočet státní na rok 1951 obsahuje téměř za 2 miliardy nových investic. Aby pak investiční práce byly prováděny plánovitě a s největším urychlením, zřídila vláda k tomu účelu zvláštní meziministerskou komisi. Vláda hodlá též podporovati nouzové stavby, podnikané veřejnými stavebníky v době hospodářské krise. S urychlením mají býti příznivě skončena jednání o obchodní smlouvy s celou řadou států, aby náš průmysl našel další odbytiště a zaměstnání. Těm zaměstnancům, jimž nebude moci býti opatřena práce, má býti poskytnuta podpora. V důsledku toho, jak již shora bylo řečeno, prohloubena a rozšířena byla akce stravovací a dána výpomoc fondům odborových organizací, zřízených k podporování nezaměstnaných.

V únoru předložila vláda parlamentu osnovu zákona o investiční půjčce ve výši 1 miliardy 500 milionů Kč, z níž však pouze 700 mil. Kč má býti věnováno účelům investičním v pravém slova smyslu, kdežto zbytek má býti věnován na úhradu schodku státních drah. Dále předložila vláda osnovu zákona o fondu melioračním a osnovu zákona o změně fondu silničního a připravilo osnovu zákona o fondu vodocestném. Všem těmto fondům mají býti opatřeny nové zdroje příjmů, případně státní příspěvky, aby mohly býti podnikány práce ve větší míře, než tomu bylo dosud. Podle nového návrhu zákona o fondu melioračním mají býti v příštích 10 letech věnovány na meliorace 5 miliardy Kč, z toho na regulace, hrazení bystřin a stavbu zdrží 1550 milionů Kč. — Na výstavbu státních silnic má být věnováno 5½ mili-

ardy Kč. — Podle návrhu zákona o fondu vodocestném má být dáno v letech 1950—1956 celkem 5 miliard Kč na splavnění řek, vybudování přístavů, stavby přehrad a využití vodních sil.

Z ostatní činnosti parlamentu na poli sociálním dlužno se zmíniti o přijetí zákona na ochranu osob, oprávněných požadovati výživu, výchovu nebo zaopatření, dále o projednávání návrhu zákona o pracovních soudech ve výborech senátu a přijetí návrhu zákona o trestním soudnictví nad mládeží poslaneckou sněmovnou.

Velký sociální význam zákona o alimentární povinnosti (zák. č. 4/1951 Sb. z. a n.) spočívá v tom, že s ohledem na sociální a hospodářské postavení osob k nárokům alimentárním oprávněných (dětí nemanželských, rodin osob, jichž manželství bylo rozvedeno nebo rozloučeno, a osob jinak oprávněných požadovat výživu nebo zaopatření) zostril dosavadní předpisy o alimentárních závazcích, ale současně znemožnil zneužití ochrany zákonem tímto poskytnuté. Nezabavitelnost existenčního minima byla ponechána. Zákon umožňuje zajištění alimentárního nároku, řízení o tom má být provedeno se vším možným urychlením. Porušení povinnosti alimentární podléhá trestním sankcím.

O významu a obsahu zákona o novém trestním soudnictví nad mládeží podáváme výtah z rozhovoru poslance dr. Wintera, zpravodaje o tomto zákoně, uveřejněném v Prager Presse (7. XII. 1950). Zákon o trestním soudnictví nad mládeží unifikuje toto soudnictví v celé republice a je již přizpůsoben poválečným zkušenostem. Podle jeho ustanovení není mládež do 14 let věku za své činy trestně odpovědnou. Trestnímu soudnictví nad mládeží podléhají osoby ve věku od 14—18 let. Trestné činy mládeže budou souzeny a trestány jako činy mladické nerozvážnosti, zvláště byly-li spáchány vlivem hospodářské nouze nebo třetí osoby. Jsou stanoveny nízké trestní sazby. Ostřejší trest až do výše od 2—15 let vězení bude přípustný jenom tehdy, když půjde o trestný čin, který by byl, kdyby byl spáchán osobou dospělou, trestán trestem smrti nebo doživotním žalářem. Ve většině případů bude pro mladistvé provinilce příslušným soudem soud poručenský, který může nejlépe znáti poměry, v nichž mladistvý provinilec vyrůstal a žil. U krajských soudů i v řízení před porotou budou spolurozhodovati přísedící-laici. Také organisacím péče o mládež dáno bude právo význačného vlivu na soudní řízení. Všechno předeslané značí v podstatě pouze zmírnění dosavadního stavu v trestním soudnictví nad mládeží. Přihlédneme-li však k jádru věci, seznáme, že tu nejde pouze o čistě trestní zákon. Cílem je snaha polepšiti mladistvého provinilce. Trest vězení bude po dobu až do 6 měsíců prožit v soudní věznici nebo vychovatelně, avšak trest vězení přes 6 měsíců prožije mladistvý provinilec v ústavě polepšovacím. Mladiství trestanci musí býti školeni k svému budoucímu občanskému povolání. Vychovateli mladistvých trestanců musí býti dobře školeni a schopní učitelé. Trestný pobyt mladistvých provinilců v polepšovacích a výchovných ústavách musí býti náležitě kontrolován za účasti zástupců justice a veřejnosti. Také po odbytí trestu musí býti o mladistvé provinilce náležitě pečováno. Není-li vlastní domov (rodina) provinilcův dostatečnou zárukou, může soud naříditi umístění mladistvého provinilce v jiné rodině nebo ve vhodném výchovném ústavě. Žel, právě v tomto nejdůležitějším bodě je osnova nového zákona o trestním soudnictví nad mládeží nedostatečnou. Tuto nedostatečnost má nahraditi nový zákon o ochranné výchově, připravovaný ministerstvem sociální péče.

Úkolem zákona o pracovních soudech je především jednotná úprava a zrychlení rozhodování o soukromoprávních sporech mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, jichž řešení je dnes velice roztržiténo a obstaráváno jednak soudy, jednak správními úřady. Pracovní soudy mají rozhodovati o všech sporech vzniklých mezi zaměstnavateli a zaměstnanci z pracovního (služebního, učňovského) poměru, vyjma pracovní spory v hornictví, spory řešené před rozhodčími komisemi

podle zákona o závodních výborech, před labskými plavebními soudy a pracovní spory zaměstnanců státních podniků a soukromých státních zaměstnanců. Jejich příslušnost může být vyloučena smlouvou o rozhodčím, tedy i hromadnou pracovní smlouvou. Pracovní soudy mají být zřízeny tam, kde jeví se jejich potřeba, jinak může být zřízeno u okresního soudu zvláštní oddělení pro spory pracovní. Přisídící pracovního soudu z řad zaměstnanců i zaměstnavatelů jsou jmenováni prezidentem vrchního soudu na návrh příslušných odborových organizací. Přisídícími mohou být i zaměstnanci organizací. Důležitým je ustanovení osnovy, že zaměstnavatel musí poskytnout zaměstnancům volno k zasedání soudu a nesmí je propustit z důvodu vykonávání funkce přisídícího. Dále je výslovně stanoveno, že, není-li jinak stanoveno zákonnými předpisy nebo hromadnými smlouvami, zaměstnanec-přisídící nemá nárok na náhradu ušlé mzdy, ale má nárok na tuto náhradu z prostředků státních. Osnova předpisuje podrobně řízení před pracovními soudy. Odvolání je přípustno jen ve sporech, jejichž hodnota je vyšší než 500 Kč, jinak jen z důvodu zmatečnosti řízení. Rozhoduje o něm příslušný krajský soud, kde vedle 5 soudců z povolání zasedají po 2 zástupcové zaměstnavatelů a zaměstnanců. Zastupování advokátem je vyloučeno ve sporech do 1000 Kč. Při řešení hromadných sporů pracovních je poslání soudů pracovních omezeno pouze na funkci smírčího.